

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Свилен Нейков, дн

На дисертационен труд на тема: „Развитие на модела на двойната кариера на спортисти“

Докторант: Мария Александрова Попова

Научен ръководител: проф. Даниела Дашева, дн

Дисертационният труд засяга изследвания за придобиване на опит в областта на образованието и спорта за прилагане на политики и отговорности за подобряване на образованието и добрите практики в страните членки на ЕС по отношение на двойната кариера. Също така разглежда прилагането на различни модели и практики на страните от ЕС, в зависимост от спецификата на съответната страна, но с висока степен на ефективност в това отношение. Съчетаването на тренировъчна и образователна дейност на училищно и университетско ниво, прилагането на гъвкав график за улеснение на учащите, самостоятелна подготовка и други форми са в основата на разработения труд.

Дисертационният труд е разработен в обем от 164 страници, онагледен е с 22 бр. графики и 4 бр. фигури, таблици – 7 бр. Библиография – 183 бр. източници (21бр. от които на кирилица, 69 бр. на латиница и 93бр. интернет страници)

Глава I – Литературен обзор

В исторически аспект авторът разглежда прилагането на различни политики и отговорности на страните от ЕС. Дава информация за различните направления и дейности свързани с насърчаване на държавите да се учат една от друга. Добре са разгледани политиките на Европейската комисия за спорт, като са представени петте области на действие. Отчита се, че качеството на програмите за физическо образование и квалификацията на учителите и треньорите са проблем на много държави – членки. Насърчаването на физическата активност за подобряване на

здравето, като главна отговорност на европейските държави-членки. Гарантирането на резултати чрез „Европа 2020“ и създаването на силна и ефективна система на икономическо управление. Осигуряване на ръководство за прилагане на правилата на ЕС чрез „Бялата книга за спорта“. Искраждането на висококачествени местни центрове за обучение, които да съхранят образователните и професионални интереси на по ранен етап за спортуващите младежи и девойки. Представени са добре и позитивно различните програми:

- „Учение през целия живот“
- „Жан Моне“
- „Еразъм +“ с три основни действия :
мобилност с учебна цел; сътрудничество и партньорство; реформа на политиката.
- Програма за кариерно развитие на атлетите (ПКРА) на МОК. Представена е подкрепата на МОК за по нататъшно развитие на ПКРА с Националните олимпийски комитети.

Литературният обзор ни дава поглед и върху развитието на отделните страни по отношение на двойната кариера и тяхната конкретика и специфика: Франция, Германия, Финландия, Белгия, Великобритания, Унгария, Швеция, Испания, Австрия и България със своите традиции в годините.

Учредяването на „Университетски спортен съюз“- 1990 „Академик“, а по късно „АУС – „Академик“ 1993 е в основата на реализираната вътрешна и международна дейност. Отбелязва се осъществяването на дейността сред студентите от „Асоциацията“ и създаването на интерес към университетския спорт у неспортуващите студенти.

Литературният обзор е структуриран добре, проучвайки успешни модели от Европейски страни и е отразено мнението на специалисти и неспециалисти по темата за двойната кариера.

Работните хипотези са формулирани правилно.

- съчетаване на тренировъчна дейност и образование с гъвкав график

- възможности за подобряване на двойната кариера в България

Глава II – Цел, задачи, методика и организация на изследването

Целта на изследването е да се разкрият възможностите за подобрене модела на двойната кариера на спортистите в България, на базата на примери за добри практики от развити европейски страни, българския опит и проучване настоящите механизми за подкрепа.

Задачите са подбрани правилно и отговарят на поставената цел, като главната задача на изследването се състои в извеждане на приоритети от ползите от двойната кариера и възможности за подкрепа, сред студенти, преподаватели, директори на български училища. Да се определи отношението към „дистанционното обучение“, като възможност за подкрепа на двойната кариера, както и да се установи значимостта на различните трудности при съчетаването на тренировъчна и образователна дейност.

II.4.1.Обект на изследването и методи

Добри практики и насоки за подпомагане подобренieto на модела на двойната кариера на спортисти, приложими за България.

Контингент на изследването са: 77 бр. студента от НСА „Васил Левски“, 91бр. студента от Русенския университет „Ангел Кънчев“, 44 бр. преподаватели от НСА „Васил Левски“, 14 бр. преподаватели от Русенския университет „Ангел Кънчев“, 87 бр. директора на български училища, 570 бр. управители и собственици на малки и средни предприятия в България, 7 бр.елитни спортисти.Методите на изследването са подбрани правилно. Използваните статистически методи са сравнителен анализ и коефициент на корелация (на Пирсън).Данните са обработени чрез специализирани софтуерни продукти Microsoft Excel 2007.

II.4.5. Организация на изследването и етапи на изследването

Описани са подробно и са представени в табличен вид с точния контингент, методи и етапи в които са извършени изследванията.

III. Анализ на резултатите

Анализът е представен първо по отношение на анкетното проучване, относно двойната кариера на спортисти, студенти от НСА „В.Левски“ и студенти участващи в СИП по различни видове спорт на „А.Кънчев“.Авторът представя целта на проучването свързано със съчетаването на спортната кариера и образованието.Участието в състезания от висок ранг и класирания като сравнителен анализ между двете В У.Видно е предимството на НСА по отношение на този показател.От направения сравнителен анализ, на първо място се отчита благоприятното последствие за здравето, балансиран начин на живот и социални ползи.По нататък авторът изследва „ЗА“ и „Против“ дистанционната форма на обучение.Това е изключително важно за спестяване на време, самоконтрол, подходящо време за занимания, удобно за учащите, дисциплина и отговорност. Много добре са описани и анализирани резултатите по отношение на ползи от двойната кариера и е видно, че 86,36% считат,че двойната кариера ще доведе до социални ползи. Направеният анализ по отношение на възможности за улеснение на двойната кариера, авторът прави добър анализ и показва задълбочени знания по отношение на материята. Спецификата на спортните състезания с възможност за допълнителни сесии. Подкрепата на учителите по отношение на двойната кариера е значително обнадеждаващ факт за бъдещето на спортисти занимаващи се професионално със спорт и това ясно личи от анкетата на директорите, които изразяват 100% готовност.За установяване на статистическата достоверност на разликите в мнението на преподавателите от НСА, и РУ, авторът използва χ^2 - критерий на Пирсън, т.е. има статистическа значима разлика между отговорите на университетските преподаватели и представителите на средното образование.

Резултатите свързани с познаване на европейските младежки програми ни дават основание да твърдим, че 55% от анкетиранияте изненадващо не са запознати с нито една европейска програма.Управители на малки и средни предприятия в България 45%, са запознати с „БЧК“,а 11% от тях познават „Младежки глас“. Авторът разглежда положителното отношение относно желанието за получаване

на допълнителна информация на база направения анализ. На фиг. N:22 е видно 91% от анкетиранияте имат такова желание за допълнителна информация. От проведеното интервю с елитни спортисти с успешна двойна кариера е установено от авторът, че от изключително значение е семейството, средата в която попада състезателя и управляващите кадри. В много от случаите те се замислят за пътя след спортната кариера.

III.6.1. Възможности за подобряване на модела на двойната кариера при спортисти в България.

Авторът разглежда компетентно отделните аспекти на модела на двойната кариера с цел обхват и ефективност. Показва система от добре функциониращи механизми в направления като: образование, трудова заетост, здравеопазване. От анализа на проучването става ясно, че успешната двойна кариера е свързана с :

- гъвкаво организиране на времето за обучение за ученици
- гъвкави дати за изпити
- възможност за финансиране / стипендии/
- спортен профил в училищата

Центровете за професионално образование и обучение да носят съответната отговорност за координиране на личните образователни планове.

След това авторът разглежда „Дистанционно обучение“, „Публични власти“, „Медицинска подкрепа“, „Подкрепа от спонсори“, „Финансова подкрепа“.

Във всичките направления авторът анализира целенасочената подкрепа на двойната кариера и дава компетентни препоръки за организация на партньори които да подпомогнат развитието на двойната кариера, като към тях прибавя и Държавните организации (Федерации, Конфедерации, асоциации и клубове), които със своята си дейност биха допринесли в голяма степен за успеха.

IV. Изводи и препоръки.

Направените изводи са функция на разработения труд. Направеният анализ ни дава основание да се разкрият системно-структурните взаимовръзки между тренировъчната и състезателна дейност и образователната. Наблюдаваните успешни модели и добри практики биха могли да бъдат успешно прилагани, а по късно и оптимизирани за България. Гъвките програми и полагането на изпити в допълнителни сесии са в основата на успешната двойна кариера.

Препоръките имат по обобщен вид и се отнасят до определяне на спортистите, които да попаднат в тези гъвкави условия за оптимизиран учебен процес. Чрез сътрудничество между държавите от ЕС, да се изготвят необходимите документи за изготвяне на определени критерии за съответните групи.

В обобщение: Дисертационният труд е актуален със своята проблематика. Намира конкретно приложение в съвременния начин на живот за управление и оптимизиране на тренировъчната, състезателната и образователна дейност при учащи занимаващи се с елитен спорт. Двойната кариера се явява необходимост за състезателите от висок ранг в наши дни. Несъмнено трудът е реализиран от автора и показва уменията в тази област, която е изключително необходима в съвременния тренировъчен и образователен процес.

Дисертационния труд може да бъде в помощ на състезатели и треньори за правилно разпределение на усилията по отношение на по ранното ориентиране в тази насока.

Авторефератът е разработен и онагледен добре и са представени публикациите по темата на дисертационния труд – 3 бр. Представени са и участията на дисертантката в научни форуми във връзка с труда.

В заключение, на базата на представения дисертационен труд, предлагам на уважаемото жури, на Мария Александрова Попова-Христова, да се присъди образователната и научна степен „Доктор“, професионално направление 7.6 Спорт.

София,

25.04.2018 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

/проф. Свилен Нейков, дн/

